СВОБОДА



SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 92. Джерзи Ситі, Н. Дж., субота, 21. квітня, 1928. VOL. XXXVI. No. 92. Jersey City, N. J., Saturday, April 21, 1928. THREE CENTS.

ПОМІЧНИКИ БЕРДА ПОСПІШАЮТЬ НА ДОПОМОГУ БРЕМЕНОВИ

РОЗКРИВАЮТЬ НЕБЕЗПЕЧНУ ПРИГОДУ ГІНЕФЕЛЬДА.

МОРЕЙ БЕЙ, Квібек, 19. квітня. — Сюди вже привезено нині складові частини літака, якими мають заступити зіпсуті части „Бремена", щоби зробити його знова придатним до лету. Направа потреває кілька днів.

З Дітройту доносять, що Флойд Бенет та Берит Балхен, відомі летуни, помічники Ричарда Берда в його плянованій виправі до полудневого бігуна, прилагодили собі тримоторовий літак Форда, щоби вилетіти на Ґрінлі Айленд на допомогу летунам „Бремена".

Фицморіс розкрив нині незвичайно цікавий інцидент, який случився летунам „Бремена" при висіданню з літака. Пригода малощо не коштувала життя барона Гінефельда. Літак осідав нагло, коли капітан Кель, що в той час пільотував літаком, побачив маяк та взяв його за корабель. Лід, всюди вкритий снігом, лишень місцями був чистий на стільки, що на ньому міг осісти літак, примінений до осідання на сушу.

Найшовши таке місце, Кель звернув літак носом у долину й націлився на нього. Але лід був тонкий. Кілька днів тому назад була перша весняна відлига; під тоненьким вершним ледом було кілька стіп води, а під нею грубезний зимовий лід. Верхний лід здурив летунів, що висідання безпечне. Літак осів на тонкий лід. Літак посковзнувся по леду, а відтак проломався через нього та відкинувши хвіст у гору, запоров носом у кригу. Підчас зударення Келя й Фицморіса кинуло вперед до інструментів; капітан Кель дістав рану в голову, Фицморіс вийшов щасливо. Від зударення Гінефельд полетів комітьголовою в воду, хоча держався ще ногами сидження. Голова його була в воді. Його товариші чим скорше добули його звідти, обтерли його зі скоро замерзаючої води та повели на маяк, де його обігріли.

У своїх споминах про лет, поданих до американських ґазет, Фицморіс каже, що „Бремен" не мавби був трудности в своїй дорозі, якби мав був бездротний телеграфічний апарат та міг орієнтуватися, коли його компас зіпсувався.

Місто Ню Йорк сподіється привитати летунів на слідуючий тиждень.

З МЕКСИКАНСЬКОГО ПОВСТАННЯ.

УРЯД ДОНОСИТЬ ПРО СМЕРТЬ ПОВСТАНЦІВ ТА КАРИ НА РИМО-КАТОЛИКІВ.

МЕКСИКО, 19. квітня. — Федеральний уряд подає звідомлення про битву між федеральними військами та двома відділами повстанців, переважно зложених з римо-католиків, підбурених священиками. Обі битви розігралися в околиці Лос Альтоса в стейті Халіско. Вбито в них 18 повстанців.

Федеральний уряд почав у Юкатані процес проти юкатанського архиепископа, кількох священиків та редактора католицької ґазети за підбурювання населення до повстання.

Мексиканська ґазета Ель Універсаль Ґрафіко подає, що федеральний уряд забрав 142 церковні маєтки та почав їх уживати на користь населення.

НЕЩАСНИЙ ВИПАДОК У КОПАЛЬНІ.

МОЧ ЧОНК, Па., 19. квітня. — У копальні вугля ч. 3. підприємства Лігай Ковл енд Навиґейшен Ко. у Нескегонинґ случився підземний вибух, наслідком котрого згинули майнери Николай Малайка й Василь Чернак. Вибух поранив 3 других. Причина вибуху ще не відома.

З ІНТЕРВЕНЦІЇ В НІКАРАҐВІ.

МАНАҐВА, 19. квітня. — На східнім склоні гори Ель Чіпоте відкрили американські маринарі нову твердиню відділів Сандіна та знищили її без утрат для себе. У твердині найдено поживи на шість місяців. Пожива складалася переважно з бобу й кукурузи.

БОРА ЗА ІНТЕРВЕНЦІЄЮ.

ВАШИНҐТОН, 19. квітня. — У конґресі почався рух за відкликанням американських маринарів з Нікараґви. Сенатор Бора, голова сенатового комітету для заграничних справ, заявив, що американські маринарі мусять остати в Нікараґві, поки там не скінчаться вибори.

ПОЖАРИ ЛІСІВ У НЮ ДЖЕРЗІ.

ТРЕНТОН, Ню Джерзі, 19. квітня. — Підчас страшної вітруги, що навістила сю частину краю нині сполудня, займилися в околиці Барнеґату ліси. Згоріло ліса на 18 миль завдовшки, а на 6 миль завширшки. В пожарі згорів 50-літний фармер Френк Ейес, котрий спалився в своїм домі, та Вінцент Клейтон, член федеральної прибережної сторожі, який припадково впав з пожарного воза.

ПОЧУВ ПЕРШИЙ РАЗ СВІЙ ГОЛОС.

Берлін, 18. квітня. — В Берліні пробують завести в кінових театрах вистави зі співами і мовами т. зв. мувітон фільми, які бачимо тут в Америці. На перше пробне представлення запрошено високих урядовців, а між ними міністра заграничних справ Штреземана. Той послідний дуже тішився, коли почув свій голос зі сцени і побачив себе самого, як виголошує бесіду. Завважив тільки доперва на образі, що треба би йому купити новий капелюх, бо той, що носить, вже на добре витертий.

СОВІТСЬКІ ОБРАЗКИ.

(З життя учителів на Україні)

Є на Уманщині Манастирищанський район, головою якого якийсь Захаров, котрий инакше не приймає учителів, як лайкою. Якось приїхали учителі зі сел за платнею та й чекають, поки не виспиться голова. Довго чекали, терпляче. Нарешті дочекалися. Заходить один учитель до кабінету Захарова.

— За платнею приїхали? Вийдіть до чортової матери! — коротко відповів районний комісар.

— Та якжеж... Термін минув — почав доводити учитель.

— Вийдіть!... Я вам кажу — вийдіть!... Через таких тільки гроші пропадають.

Учитель помертвів ві такої поведінки начальства, що назвав учителів злодіями, але пішов собі геть, бо більше нічого було робити.

А ВСЕ ТАКИ СМЕРДИТЬ.

Як відомо, „ученики" червоного царя Московії та Монголії хотіли і після смерти любуватися своїм „учителем" і для того найліпші професори напихали всякими посмертними ліками великого руїнника Леніна, аби той не засмердівся.

Але нічого з того не вийшло. Смерд та черва розідали „великого учителя", не зважаючи навіть на Чеку, і врештою прийшлось закрити шкло, через яке дивилися прочане.

Тепер надійшли відомости, що Леніна мають спалити, а черепок з попелом виставити на почесному місці таки в тому ж льоху для огляду вірних підданих.

КАРА ЗА НЕВИРАЗНІ РЕЦЕПТИ.

Новий злочин завело цими днями норвеське законодавство. У Норвеґії вийшов закон, що всі лікарські рецепти треба писати ясно та виразно, з таким-же повним підписом: іменем і прізвищем лікаря. Ті, що не підчиняться цьому, дістануть 3 місяці вязниці.

З КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ НА ВЕЛИКІЙ УКРАЇНІ.

„БЕРЕЗІЛЬ". Дирекція українського театру „Березіль" одтримала запрошення виїхати на Донбас. Після Донбасу „Березіль" завітає до Київа.

УКРАЇНСЬКА ШКОЛА ПІД „ЗАХІДНИКОМ".

У польській республиці офіціяльно 31%, а фактично 40% непольського населення, для яких польська мова не є рідною. Тим часом непольських шкіл є тільки 15%. В усій Польщі є 3,153,936 учеників, з котрих число тих, яких рідня мова польська, виносить 2,339,754 т. є 75%, а непольська 814,123 (25%). Уже з цих цифр видно, які утиски роблять непольським дітям, бо на 40% людности тільки 25% дітей йде до школи, а з них 15% не до польської. Отже багато дітей лишається дома і ні до якої школи не ходять.

Учні, що ходять до державних шкіл, 87,1%, вчаться виключно польською мовою, двома мовами (в „утраквістичних" школах) 6,4%, а українською мовою тільки 3,5%.

На Волині, де польська людність становить лише 17%, а инші — 83%, діти вчаться виключно польською мовою. Там нема жадної державної школи з викладовою українською мовою.

УКРАЇНА НА ВИСТАВЦІ В КЕЛЬНІ.

Організаційне бюро виставочного комітету енергійно готується до Кельнської міжнародної виставки преси. Україна матиме окремий павільон, де буде експоновано усі досягнення української преси, починаючи з розвитку друку XVI століття. Павільон ділитиметься на 14 відділів, в яких буде розміщено, головно, експонати революційної преси. Окрім того передбачається післати зразки стародруків-уників.

Хоч Україна і має надзвичайно велику збірку стародруків, але усіх не виставлятимуть, особливо яких є лише по одному примірнику.

ВИСТАВКА ПАМЯТИ АНТОНОВИЧА.

З 25. березня по 4. квітня в Українській Академії Наук відбулася виставка памяти Антоновича, з нагоди 20-ліття його смерти.

Київська міська рада ухвалила впорядкувати могилу історика Антоновича та прибити дошки на будинках, де мешкали Антонович і Лисенко.

НАУКОВЕ КІНОФОТОГРАФУВАННЯ.

Професор Синявський подав Українській Академії Наук пропозицію дати вказівки й певний плян кіно-фотографування ріжних місцевостей України. Проф. Синявський подав уже зразки своїх праць в тій ділянці кіно-фотографії.

УКРАЇНСЬКА ГРАФІКА В МОСКОВСЬКОМУ МУЗЕЮ МИСТЕЦТВА.

Московський Музей Мистецтва закупив понад 40 гравюрних листів з виставки „Гравюра СССР за 10 років". Придбано гравюри — Касяна, Падалки, Наленінської, Довгаля та инші.

НАЙШЛИ НЕОПУБЛИКОВАНІ ЛИСТИ Т. Г. ШЕВЧЕНКА.

Учителька одної з київських трудшкіл, внучка одного з друзів Шевченка, знайшла в родинному архіві неопубліковані листи, що стосуються до останніх років життя Шевченка.

ПРОФ. М. ГРУШЕВСЬКИЙ НА МІЖНАРОДНІМ КОНҐРЕСІ ІСТОРИКІВ.

Професор М. Грушевський дістав від Главнауки дозвіл на міжнародній конґрес істориків, який має відбутися в Осло (Норвеґія).

ВИБОРЧІ ШТУКАРСТВА.

У Франції вибори в маю. Але вже від трох місяців ґуде там від кандидатів. Найбільше є їх зпоміж адвокатів, які володіють язиком, а клієнтів мають небагато. І кожний придумує інші способи, щоби стати яко мога швидше популярним. Один із них, Валенсі, що кандидує на провінції, придумав таку штуку: Він став конферансієром по мандрівних театрах; виходить перед виставою перед завісу і представляє акторки, захвалюючи їх красу та талант. А щоби зміцнити симпатичне враження своєї особи, розсилає своїм виборцям — селянам! — свої правничі твори з власноручними присвятами та портретом. Чи вийде він таким робом послом, невідомо, але що його твори розійдуться, то це певне.

ЛЬВІВСЬКА ХРОНІКА.

Н вул. Вулецькій ч. 6. застрілився 17-літній ґімназист Тадей Савчин, учень XI.-ої ґімназії. Лишив записку: „Відбираю собі життя з власної волі. Причина не мусить бути комунебудь відома". Колись пильний учень, останніми часами почав нехтувати школою і бавився у веселім товаристві. — Якогось гарного директора мав один із львівських банків покищо притаєного під буквою „В", щоби не пошкодити інтересам банку. Цей фінансіст у порозумінні із земдевласником зпід Рогатина і одним львівським посередництвом продали священикові Луневі неіснуючий ліс і узяли великий задаток у долярах. Усі три спільники арештовані. — Поліція переловила „гільтайську трійку", що грабила крамниці і добичу ховала в безпечнім місці у каналах. Один із них Дубина-Дубинський убив кілька днів тому свого професійного товариша Кураша. Все накрадене добро поліція віднайшла. — На протязі одного дня у Львові горіло в шести місцях.

ЛЕТУНСЬКА КАТАСТРОФА.

В Жовкві на луці оо. Василіянів упав польський військовий літак. Апарат розстріскався на три части, а під румовищем згинув офіцир-пільот і плютоновий. Підчас лету апарат зіпсувався, летуни хотіли осісти на луці, але зачепили об дерева і тоді наступила експльозія мотору.

100,000 БЕЗДОМНИХ В БОЛГАРІЇ

ЗАБИТІ НЕ ПОЧИСЛЕНІ, БО КОМУНІКАЦІЯ ПЕРЕРВАНА І ГОДІ ЗІБРАТИ ІНФОРМАЦІЇ. ЗЕМЛЕТРУС ВИКЛИКАВ ТАКУ ПАНІКУ, ЩО ЛЮДЕ БОЖЕВОЛІЛИ. НАЙБІЛЬШЕ НЕЩАСТЄ, ЯКЕ КОЛИНЕБУДЬ СТРІНУЛО БОЛГАРІЮ.

СОФИЯ, Болгарія, 19. квітня. — З Філіпполіс доносять, що ту околицю навістив другий землетрус. Було по 6 потрясень на годину. За кождим потрясенням валилися стіни домів, а на ріках мости та дороги розпадалися. Всяка комунікація перервана. В самім тільки місті Філіпполіс і найближчій околиці остало 100,000 людей без даху. З ріжних сторін доносять, що тут то там згинуло по кількадесять людей. Всіх жертв на разі счислити неможливо. Часті потрясення вигнали ціле населення до огородів і на поля. Люде були так налякані, що з перестраху мліли і божеволіли.

На місце катастрофи поїхали король, премієр міністрів і міністер публичних робіт, котрі аранжують допомогову акцію. Кажуть, що цей послідний землетрус перейшов своїм розміром всі нещастя, які Болгарія досі пережила.

ПІВНІЧНА КИТАЙСЬКА АРМІЯ РОЗБИТА.

ВІЙНУ ВЕДУТЬ ТЕПЕР В ЖОРСТОКИЙ СПОСІБ. ЧЕНҐ КАЙ ШЕК СТРАТИВ 20,000 ЖОВНІРІВ В ПЕРШИХ БОЯХ.

ПЕКИН, 19. квітня. — З провінції Шантунґ доносять, що націоналістична армія під проводом ґенерала Ченґ Кай Шека віднесла повну побіду над північною армією і її цілковито розбила. В противенстві до давніх безкровних боїв, теперішна війна жорстока. Це видно по тім, що розпочата весняна офензива коштувала Ченґ Кай Шека 20,000 жовнірів, з яких 2,500 вбито, включно з одним ґенералом і трома полковниками. Ця втрата відноситься до одного бою, що тревав 36 годин.

ФОРД ПРИГЛЯДАЄТЬСЯ СВОМУ КОНКУРЕНТОВИ.

КАЖЕ, ЩО АНҐЛІЯ СТОЇТЬ ДАЛЕКО ВИСШЕ, ЯК ЦЕ СОБІ УЯВЛЯЮТЬ В АМЕРИЦІ.

ЛОНДОН, 19. квітня. — Генри Форд оглядав фабрику автомобілів Морриса, найбільшого автомобілевого маґната в Анґлії. Самого Морриса в той час в фабриці не було. Форд приглядався машинерії і роботі та слідив за продукцією автомобіля від самого початку аж до кінця. А приглянувшися добре, заявив, що Американці дуже помиляються, коли говорять про анґлійську індустрію. Вони не знають висоти її досягнень.

БРІЯН РОЗІСЛАВ НОТУ ПРОТИ ВІЙНИ.

ПАРИЖ, 19. квітня. — Міністерський кабінет затвердив предложену Бріяном ноту в справі поставлення війни поза законом. Ноту вислано до слідуючих держав: Злучені Держави, Анґлія, Німеччина, Япан і Італія.

Франція обстає при тім, що всі держави мають заявитися за предложеним договором. Доперва тоді має він стати обовязуючим. Не покривається він в цілости з предложенням секретаря стейту Келлоґа, але заявляється за мирним полагодженням всіх конфліктів. Договір цей не має однакше відноситися до воєн, що являються управненою дефензивою. Рівнож кожда сторона має вільну руку на случай, коли котрийсь з контраґентів зломить договір. Новий договір не може рівнож нарушувати дотеперішних договорів, що їх держави позаключували між собою чи з другими.

По правді кажучи, в тім всім нема нічого нового. І цей договір справи загального мира в нічім не посуває.

СОВІТСЬКІ ГРОШІ В АЙРИСЬКОГО ҐОНМЕНА.

ЛОНДОН, 19. квітня. — Недавно арештовано в Лондоні айриського ґонмена, в котрого знайдено оружє і котрого посуджувано о пачковання муніції. В його кишенях знайдено банкноти, які походили з лондонського, совітського банку. Секретар Дому Вилієм Джойнзон Гикс заявив в парляменті, що доходження виказали, що ґонмен дістав гроші з совітського банку та що совіти під покришкою торговлі займаються революційною пропаґандою. Комуністичний посол Саклятваля знова заявив, що ті ноти могли переходити через десятки рук і не можна знати, чи їх зловлений ґонмен дістав з банку. Секретар Гикс відповів, що його інформація походить з певного жерела. Комуністи додали, що певно з того самого, з якого походять фальсифікати листу Зінoвєва.

Совітський банк рівнож заперечив ревеляціям. В звязку з тим нарікають лідери шотляндської майнерської юнії, що большевики розвинули свіжу акцію та що розбивають їх юнію. Екзекутива ратується тільки тим, що не склику на разі річних зборів, бо інакше юнія перейшлаби в руки большевиків.

ЧИМ Є ФІЛЬМОВИЙ ПРОМИСЛ.

ПАРИЖ, 19. квітня. — Фільмовий американський „цар" Гейз говорив на банкеті американськгоо клюбу про значіння фільмової індустрії. Він сказав, що справа з конкуренцією не стоїть так, скільки яка країна виробляє і експортує образів, але хто дає кращі образи. О це ходить головно людям. Бо театри рухомих образів стали тепер загальною конечністю для всіх людей, а для міліонів це одинока розривка. Ті театри це міжнародна мова, яка зближує і обєднує людей цілого світа.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 6, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіти і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДЕПАРТАМЕНТ СТЕЙТУ В РОЛІ ПИЛАТА

Заява секретаря стейту Келоґа про відношення американського департаменту стейту до протестів проти гноблення національних меншостей по ріжних краях Европи викликала зовсім несподівано відгук в американській пресі. Чому саме ґазети заговорили, не відомо. Можливо, що на те тільки, щоби показати іміґрантам при нагоді американських виборів, що їм не чужі справи національностей в Европі; досить, що заговорили.

Між иншим великий нюйорський дневник Таймс виступив з острою критикою проти заяви Келоґа. Ґазета наперед осуджує становище, що Америка не має права робити відповідного натиску в оборону елементарних людських прав і справедливости. Таймс пригадує, що американський уряд уже нераз піднимав голос у справі поневолення народів. Ілайгу Рут, секретар стейту за президентури Рузвелта, виразно виступав перед царським урядом в обороні Жидів, а відтак навіть не захотів відновляти торговельного договору з Росією, коли вона не захотіла відмінити своєї політики.

Далі Таймс пригадує, що Америка причинилася немало до аліянтської побіди над центральними державами, а тим самим відповідає морально за нову мапу Европи. Без аліянтської побіди не булоби нових держав в Европі, а сеї побіди не булоби без американської помочи. Отже Злучені Держави є безпосередно відвічальні за те, що діється тепер в Европі. Їм припадає честь за зломанне старих гнетів і утисків, але на них паде вина за нові утиски, що повстали на місце старих.

Таймс думає, що в східній Европі народи так помішані, що начеркнути ідеальну мапу держави, на якій один народ не панувавби над другим, неможливо. Але власне для того другі держави світа мусять каглядати за тими державами, що мають під своєю владою так звані національні меншости. Прецінь релігійні й національні утиски можуть легко довести до загальної війни, а мир лежить в інтересі всіх держав і народів.

Америка, каже Таймс, тимбільше має обовязок з власної ініціятиви виступати в обороні меншостей, бо вона стоїть поза Лігою Народів.

Свої слушні уваги ґазета ослабила тим, що обмежилася до одної тільки Румунії та до одних тільки Жидів, так немовби в Европі не було гнобителів поза Румунією, та не було угнетень поза румунськими Жидами. Та не сама ґазета в цьому винувата. Винуваті по части також і другі поневолені народи, що не виступають відкрито в обороні своїх земляків ні перед американським урядом ні перед американським громадянством.

ЯК КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ СТАЛА КОНТР-РЕВОЛЮЦІЙНОЮ ПАРТІЄЮ

(На підставі матеріялів, поданих в 1—2 числах „Нашої Правди" орґану КПЗУ).

Тому більше трох років у московській ґазеті „Ізвестія" була вміщена стаття бувшого комісара освіти Радянської України Гринька під наголовком „В западном Уклоне". В своїй статті Гринько досить гостро та правдиво, на скільки це йому було можливо, представив ту кольонізаторсько-експльоатаційну економічну політику московського центру на Україні, яка все далі спихає наш багатий край до руїни.

Гринько старався доказати, що в інтересі Москви є звернути увагу на оплаканий стан українського господарства. В тій статті Гринько підкреслив поступову пролетаризацію населення України (коло 12 міл. безробітних), загострювану інтензивним природнім ростом (2,46% що року) та чим далі все більшим занепадом промисловости. Вихід безробітньої маси населення на вільні землі не може бути переведений, бо-ж переселення цієї маси чи до Сибіру чи на Зелений Клин перевищує ті технічні та матеріяльні засоби, які центральний уряд для того може виділити. Максимальне щорічне переселення з України обчислене в 300,000 душ не покриває щорічного природного приросту населення (понад 600,000 душ).

Єдиний спосіб дати населенню спромогу вижити — це дати йому можливість прикласти свою робочу силу до підприємств України. Тому треба цю галузь господарства як найліпше поширити та устаткувати. Отже центральний уряд повинен на цю ціль збільшити асиґновки.

Ця стаття не зробила на керуючі центральні кола жадного впливу. Вплинула вона тільки на долю самого Гринька, якого за „еретичні" думки зняли з посади комісара і приділили на „почесну" посаду в Москві. Та мала вона вплив і значіння на Україні, бо з появою цієї статті зародилася на Радянській Україні окрема ґрупа національної опозиції, якою керував заступник Гринька, комісар освіти О. Шумський.

Поширившись у всіх галузях національного життя, опозиція під проводом Шумського поволі зосередила коло себе найкращі культурні та політичні українські сили. Боротьба з централізуючим урядом Москви й з угодовими колами на Україні почала виступати орґанізовано та послідовно. Ця боротьба ставала вже небезпечною для Москви, бо-ж національна опозиція ґрупи Шумського солідаризувалася з іншими національними комуністичними ґрупами, а рівнож і ці останні солідаризувалися з нею не лише в нутрі „Радсоюзу", але й поза ним. Особливо активну підтримку дістала ґрупа Шумського з боку комуністичної партії Західної України — КПЗУ.

КПЗУ властиво не є окремою партією; це тільки секція КПП (Комуністичної Партії Польщі). І це положення її як підлеглої польській партії ставило її в те саме становище, яке займає українська комуністична партія на Радянській Україні до російської партії. Ця підлеглість в обох випадках не тільки формального характеру, чи ідельоґічно-партійного, але й національного. Ґрупа Шумського, борючись з тою підлеглістю на Радянській Україні, дала початок боротьби КПЗУ проти КПП. І тоді, коли ґрупу Шумського Москва досить легко ліквідувала, бо-ж для того вона в своїх руках має всю владу і всю адміністрацію, Польська Компартія, не маючи всього того, була „безсильна" супроти КПЗУ. Зоставалося КПП звернутися до Комінтерну з проханням о інтервенцію. Комінтерн відразу став в оборону польської партії і зажадав від КПЗУ негайної здачі, покаяння і переведення нових виборів. По довгих короводах КПЗУ ніби згодилася все те зробити. Але наспіли знову такі події, які змусили КПЗУ знову вертатися до опозиції.

Щоб зрозуміти, чому КПЗУ перебуває в перманентній опозиції до КПП та Комінтерну, треба представити взаємовідносини поміж КПЗУ та КПП і ті події, що викликали неможливість співжиття української ґрупи-секції з польською партією. Перше за все КПЗУ у своїй програмі, базуючись на заявах Чічеріна та Раковського, поставила прилучення Західної України до Радянської України, хоч це вона могла зробити вже керуючись тільки голошеним з Москви гаслом „самоозначення". КПЗУ видно була обережна, тому шукала більш твердих підстав для своєї програми.

Тим пунктом своєї програми Українці-комуністи Західної України хотіли передати те загальне бажання українського населення під Польщею, яке в злуці з Великою Україною надіялося визволитися зпід польського ярма. Та польська комуністична партія собі найменьше того бажає. Комуністи Поляки готові були навіть „заґарантувати" автономію українських земель у польській радянській республиці, а годитися на втрату 10 міліонів населення й багатої території з нафтою, сіллю та лісами, вони не могли. Тому вони зажадали від КПЗУ скреслення цього пункту, як „контрреволюційного". Колиб КПЗУ була на те згодилася, то тим самим підписалаб собі смерть. Вона не погодилася, бо не могла. Тоді КПП „обробляє" білоруську комуністичну секцію, яка згодилася на майбутню автономію в майбутній польській радянській республиці і звертається до Комінтерну з просьбою вплинути на неслухняну КПЗУ. Та КПЗУ від оборони переходить до нападу, нападаючи на неправильну національну політику КПП, Комінтерну й російської комуністичної партії на Україні. Ґрупа Шумського з свого боку нападає і на Комінтерн і на Москву. На ґрунті цієї спільної боротьби обидві українські комуністичні ґрупи зійшлися, приймаючи одну українську національну програму.

Щоб вплинути на комуністичну партію Західної України, Москва під пресією Комінтерну згодилася пійти в своїй національній політиці на Україні на де-які уступки, переводячи українізацію апаратів України. КПЗУ, сподіваючись осягнути на осінній сесії Всесоюзного ВЦК дальших уступок і що до признання леґальности й необхідности того пункту своєї програми, яка говорить про прилучення Західної України до Радянської України, була готова виконати накази Москви що до співробітництва з Польською Компартією. Ці сподіванки не справдилися.

Промову Петровського на сесії ВЦК в Москві про шовінізм „де-яких" керовників КПП скритикував остро але не по суті Бухарін, очевидно по згоді з иншими членами Політбюра. Отже в цім пункті уступок далі сподіватися було нічого, тим більше, що Москва дістала від КПП нові арґументи, які більше промовляли до розуму проводирів комуністичної партії, як промови Петровського до їх серця. Польські комуністи дали докази, що коли теперішній польський уряд переконається, що КПП не посягає на цілість польської держави в сучасних її границях, то з його боку не буде жадних перешкод, щоб саму партію леґалізувати. На перешкоді до леґалезації була орієнтація КПЗУ на Радянську Україну. Ця орієнтація вже сама по собі не бажана для Москви, бо-ж Москва не хоче збільшення території й населення Радянської України.

Отже в Москві вирішили опір КПЗУ зломити. Прихильникам КПЗУ в Харкові й інтервенціями нічого здобути не вдалося, хиба що відтягнено остаточне вирішення справи до сесії Ради Комінтерна. Представник Радянської України Мануїльський і на Комітерні нічого не здобув. Той самий Комінтерн видав анатему на КПЗУ, накладаючи на всю її роботу тавро контрреволюційности. Та КПЗУ, предбачаючи неґативний вислід переговорів, уже заздалегідь подбала, щоб у конфлікті з Москвою не опинитися безборонною. Так повстала незалежна КПЗУ, яка перебрала всі ті партійні орґани, які вона мала як секція КПП. І до виборів у Польщі КПЗУ пішла незалежно від Польської Комуністичної Партії, ставляючи свою лісту кандидатів.

Якою дорогою підуть дальше комуністи Західної України — трудно сказати. Може бути, що вони приєднаються до нового Комуністичного Інтернаціоналу, який орґанізується в Берліні, а може й так бути, що Москва, бачучи, які мізерні успіхи виказали Поляки-комуністи у напівлеґальних виборах до парляменту та сенату, піде на уступки КПЗУ.

Для нас ця історія дуже повчаюча, бо вона показує, що Москва „самозначення" частин української нації переводить так, як це вигідно для її імперіялістичних плянів. А крім того виходить, що Москва й Варшава, навіть комуністичні, завжди шукають між собою порозуміння за ціну розділу українських земель. Знова ті комуністи з Західної України, що вірно служать польській комуністичній партії, нічим не ріжняться від інших хрунів, хлібоїдів, а тому зовсім не мають підстав сваритися з своїми друзями, що орієнтуються на захід (Польщу).

Ріжниця між всіма цими „західниками" хиба лише та, що одні хотять приєднати до Польщі „всю Україну", а комуністи лише ті землі, що вже тепер Польща посідає, а інші землі України згідні підпорядкувати Сходови.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДБАЙМО ПРО АДВЕРТАЙЗМЕНТ В НАШИХ ЧАСОПИСАХ

Я багато дечого навчився, придивляючись до українських бизнесів в Америці. З боку американських бизнесменів бачу широкий розмах, величезну рекляму, невсипущу працю гнати все вперед, не зражуватися нічим, а прямувати до наміченої цілі з усмішкою на лиці. А у нас, Українців, головно одне впадає в вічи: вічне нарікання. Нарікаємо на український загал, на конкуренцію, на нашу нездарність.

А забуваємо, що ми в Америці та що тут треба пристосовуватися у всім, а головно в торговлі і промислі до американської системи. Америка — це край конкуренції. Тому замало тут працювати від 8-ої рано до 12-ої в ночі, тут треба ще широкої реклями. А ми, Українці, дуже мало, або цілком за неї не дбаємо. Ми придержуємося в бизнесі тої самої засади, що і в приватному життю. От мешкаємо цілими роками в домі, а не знаємо, хто мешкає над нами та хто наші сусіди. І хочемо, щоби вони до нас заходили і товар в нас купували.

А до того ми так звикли до „політики", що і в шторі розводимо дискусії, котра церква краща та яка партія справедливіща. Ще і сваримося, як на мітінґах, забуваючи, що до штору приходять люде з ріжними переконаннями та що обовязок покупця чемно і совісно обслужити, а не зводити з ним розмови про церкви чи партії.

Відкриваючи бизнес, думаємо, що гроші будуть до нас сипатися. Боїмося дати оголошення, бо це коштує гроші. А коли оголошуємося, то в чужих, бо свої, мовляв, і так про нас знають. А це і причина слабого розвою наших бизнесів. Часописна рекляма є головною підставою в розвою американських бизнесів. А і у нас має вона велике значіння, бо наші люде мають велике довіря до своєї ґазети і довіряють навіть тим оголошенням, що їх оголошують наші ґазети.

Через часописну рекляму поправляємо свій бизнес, виробляємо собі імя, а рівночасно попираємо українську ґазету і даємо їй можність розвинутися. Бо другі бизнесмени бачуть користи з оголошень і собі оголошуються.

Та много наших людей не хоче цего зрозуміти. От берім „Свободу" в руку і подивімся, хто там найбільше оголошується, хто платить найбільші оголошення. Побачимо, що головно чужинці. Вони мають довіря до „Свободи", вони знають, що через неї роблять добрий бизнес, тільки ми, Українці, все ще сумніваємося і жалуємо видати гроша на адвертайзмент. Жалуємо видати і нарікаємо, що бизнес не йде.

Я не говорю цего на пустодурно, виссавши свої спостереження з пальця. Я знаю це з досвіду і то свого власного. Я знаю, що приносить адвертайзмент в „Свободі" для нашої корпорації „Сурма бук енд мюзік ко". Ми з практики знаємо, що оголошення в українських ґазетах оплачуються, а навіть дають добрий прихід. Бо от ми маємо замовлення з ріжних стейтів, з далеких міст, а це без реклями не можливо булоб осягнути. Розуміється, що не треба думати, що вже сама рекляма вистарчає. До реклями треба ще дати добрий товар та держатися засади **„Менше зиску, а більше обороту".** Треба дати найкращий товар по можливо найнизшій ціні і можливість сплачувати місячно чи тижнево, а бизнес піде. Треба брати кредити в банках, а давати їх людям. Правда, що наші бизнесмени зараз скажуть: „Ага, дай на кредит, то тільки і будеш бачити покупця". Але я знаю, що наші люде платять охочо та що американські фірми дають українським фірмам радо кредит, бо уважають їх за совісні.

Як заведемо американські методи і дамо нашим бизнесам добру рекляму, то я певен, що будуть рости наші бизнеси як гриби по дощі. Тож не нарікаймо на нікого, не стогнім, а закочуймо рукави і берімся вести бизнеси так, як наказує їх вести американська система. А та система вимагає в першу чергу величезної реклями.

К. Лисюк з Ню Йорку, Н. Й.

СИРАКЮЗ, Н. Й.

З каси товариства на страйкуючих майнерів.

Братство св. Петра і Павла, від. 39 У. Н. С., призначило з каси товариства поміч страйкуючим майнерам в сумі $25. Гроші переслано через „Обєднанне".

Іван Фенич, секр.

МИЛВОКІ, ВІС.

Збірка на страйкуючих майнерів.

По короткій промові гром. Данила Бориса до членів на засіданні Товариства ім. Івана Франка, від. 103 У. Н. С., про тяжке положення майнерів, присутні радо відгукнулися й зложили $12, які переслано через „Обєднанне".

Іван Березовець.

В. Кедровський.

1917 РІК.

(88)

„Гермайзе з товаришами підійшли до того кірасира й запитали його, як він зветься, але той ні назвати себе не захотів, ні до команданта не пішов, як від нього вимагав Гермайзе, а пішов до своїх кірасирів. Туди же пішов і Гермайзе з товаришами. Там зустріли їх дуже вороже й навіть ротмістр Дельвед Гільдев уперто не хотів покликати згаданого кірасира та поводився з Гермайзе дуже нечемно. Взагалі кірасири ведуть погромну аґітацію проти всього українського народу і один з них при т. Гермайзе сказав, що „ми всегда хахлов стрілялі і будем стрелять".

„По тих відомостях, які зібрав т. Гермайзе, кірасири на Посту Волинському спочатку стали ображати й бити офіцирів-Українців, а потім без всякого приводу з боку Богдановців, по приказу ротмістра Дмітрієва почали їх розстрілювати з двох скорострілів. Потім добивали поранених прикладами й навіть проколювали у спину шаблями.

„Генеральний секретар В. Садовський, а потім М. Левицький переказують свої враження про те, як на вокзалі ведеться слідство.

„Слідство розпочалося по наказу [illegible] начальника ві[illegible] Оберучева [illegible] слідчі військові власти, яких викликали для розслідування „бунту", не знайшли фактів, щоб вказували на бунт, і через те одмовилися вести слідство, хоч на цьому настоював Оберучев. Виявилося, що офіцирів Богданівського полку на ст. Пост Волинський було заарештовано незаконно. Це й примусило знову розпочати слідство на нових основах.

„Між иншим підчас розмов на вокзалі вияснилося, що наказ про арештування офіцирів Богданівського полку зробив сам Оберучев.

„З окремих запитань членів Малої Ради та відповідей на них (цю частину беру з „Ради") вияснюються ще деякі характеристичні факти. Між иншим Х. Крижановський повідомляє, що в будинку проф. Грушевського на Панківській вул. мешкає один московський офіцир, котрий, коли розпочалася стрілянина, відчинив вікно і теж почав стріляти до вокзалу. Коли його на другий день спитали на що він стріляв, то той відповів: „Ми решілі устроїть маленькую перестрелку".

„Слідство російською владою велося дуже однобоко. Член комісії, ґенерал, увесь час намагався знайти докази, що Богдановці теж стріляли, але його вигадки збивав другий член комісії, Українець, котрий трапив туди через те, що він є слідчим того участка, де ведеться слідство; тоді старший член комісії Українця слідчого відправив геть, а на його місце взяв другого, з иншого участку.

„Не відомо хто з вищого військового начальства у Київі дав приказ арештувати офіцирів-Богдановців, начеб такого приказу ніхто не давав.

„Треба зауважити, що по військовому статуту ніхто не має права заарештовувати офіцирів, які йдуть з ешалоном.

„Військовий слідчий, який почав вести справу про „повстання Богдановців", відмовився вести їх, бо на його думку ніякого повстання не було. Коли-ж звернули його увагу на те, що салдати-кірасири роззброювали і навіть били офіцирів-Українців, то слідчий добачив тут елемент повстання і знову взявся за справу.

„Ґенеральний Секретар військових справ С. Петлюра на запитання деяких членів Малої Ради, з свого боку дає пояснення в цій справі. Він ще зраня послав телеґрафічне повідомлення у ставку Головнокомандуючого Південно-Західними фронтами (Главкоюз) і звідти йому відповіли, що Главкоюз призначив особливу комісію зі ставки, на чолі з одним ґенералом, котра має розслідити справу, а також звелів випустити заарештованих офіцирів-Богдановців.

„На запитання одного з членів Ради „що робить і думає робити в справі цій представник „русской революціонной власті" командуючий військом Київської Округи Оберучев— Петлюра прочитує копію телеґрами Оберучева до Главкоюза, в котрій сказано, що ніби то Богдановці, проїзжаючи поїздом, розпочали стрільбу у вартових, котрі стояли біля вокзалу, а потім стріляли коло Посту Волинського в кірасирів і що в наслідок цеї стрільби вбито й поранено „поміж кірасирами, Богдановцями і публикою" коло 30 людей. (Відомо, що з кірасирів поранено тільки двох, а Богдановців коло 20 убито й багато поранено).

„Далі Петлюра розповідає, що він їздив до Оберучева і говорив з ним про ту погромну протиукраїнську аґітацію, котра ведеться поміж кірасирами та донськими козаками, які стоять у Київі. Оберучев на це сказав, що він ручиться за те, що в Київі ні українського, ні якого иншого погрому не буде.

„На останку Петлюра каже, що він зараз їде до телеґрафу, щоб говорити з „Главкоюзом", котрого сповістить про нові дані слідства".

Тому, що дебати в цій справі цікаві тим, що освітлюють ті обставини, які склалися тоді в Київі взагалі у взаємовідносинах між Українцями, представниками російської влади і неукраїнської демократії, вважаю необхідним подати їх тут. (Беру з „Ради").

„І. Маєвський (укр. с-рев) з приводу запевнення Оберучева, що погромів не буде, каже, що з цих слів можна зробити висновок, що вся справа погромів є цілком в руках Оберучева і що він керує ними по своєму бажанню.

(Дальше буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Комітет Сполучених Товариств висилає протести проти польського судового морду.

Комітет Сполучених Українських Товариств у Нюарку, Ню Джерзі, Український Американський Горожанський Клюб у Нюарку та Просвітний Клюб у Нюарку постановили на своїх спільних нарадах, що відбулися в пятницю, дня 6. квітня, вислати протест проти засуду Атаманчука й Вербицького польським судом у Львові за вбивство куратора Собінського.

Одну телеґраму вислано до американського департаменту стейту. Вона звучить:

DEPARTMENT OF STATE,
Washington, D. C.

Americans of Ukrainian descent, resident of city of Newark, N. J., assembled at a mass meeting on April 6, 1928, representing thousands of residents organized into the Commitee of United Ukrainian Societies, unanimously adopted a resolution of protest against tyrannic treatment accorded by Polish government to Ukrainian, on Ukrainian territory ceded to Poland by Allied and Associated Powers. Polish government continues to carry on a policy of ruthless extermination of Ukrainians. It closes Ukrainian schools, persecutes and imprisons Ukrainian teachers, — all with the view to Polinize Ukrainian people by force. When Sobinski, curator of schools, had been assassinated, Polish police, before any proofs of guilt of the act were obtained, took revenge upon innocent Ukrainian students, arrested dozens of them, and Polish court of Lemberg, on March 14, 1928, condemned Ivan Verbitsky and Vassil Atamanchuk, to death, though other persons had confessed to the killing. This meeting resolved to issue an appeal in this matter to the public opinion of freedom-loving American people as well as to American Government which is morally responsible for the Polish dominion over Ukrainian territory.

Committee of United Ukrainian Societies of Newark, New Jersey:
Harry Didocha, president; Dmytro Karach, secretary;
The Ukrainian American Citizen Club: Zachary Lytvinsky, president; Vassil Choma, secretary.
The Enlightenment Club: Theodore Dmytriv, president; Elias Kmet, secretary.

Другу телеґраму вислано до Ліги Народів у Женеві:

GENERAL SECRETARY,
LEAGUE OF NATIONS,
GENEVA, SWITZERLAND.

Americans of Ukrainian descent, residents of Newark, New Jersey, assembled at the mass meeting of April 6, 1928, unanimously adopted a resolution of protest against tyrannic treatement of Ukrainians by Polish government. In its policy of ruthless extermination of Ukrainians Polish government took adventage of the assassination of Sobinski, government curator of school, arrested dozens of Ukrainian students, without any proof of their guilt, and Polish court of Lemberg, on March 14, condemned Ivan Verbitsky and Vassil Atamanchuk to death though other persons confessed to the killing. The meeting resolved to hold League of Nations to be the international body morally responsible for the treatement accorded by Polish government to Ukrainians.

Committee of United Ukrainian Societies of Newark, New Jersey; The Ukrainian American Citizen's Club; The Enlightenment Club of Newark, New Jersey.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Процес членів Українського Дому перед судом. — Продали форнічі Народного Дому. — Небувалий інцидент на зборах у Народному Домі.

Нарешті по довшому вижиданню мав відбутися в нюйорському повітовому суді процес Івана Жовніра, Антона Куцика й Ізидора Демчука проти уряду Української Громади, властительки Народного Дому на Шестій Вулиці, за нескликування зборів товариства і такі інчі надужиття. Суд визначив був розправу на день 4. квітня. Та розправи в сей день не було, бо адвокат п. Івана Добрянського, менаджера Народного Дому та секретаря Української Громади, предложив заприсяжене зізнання, що п. Добрянський хорий. Суддя відложив розправу на слідуючий день, але в той день знова адвокат пана Добрянського предложив заяву, що він недужий та не може виступати з обороною. Суддя відложив розправу на понеділок слідуючого тижня, запевняючи канципієнта адвоката, що в той день розправа вже певно відбудеться, бо він не дозволить уже на далі протягати справу.

Коли справа нарешті прийшла на порядок дня в слідуючу середу, адвокат п. Добрянського знова старався відложити справу, кажучи, що він не міг дістати п. Добрянського, бо п. Добрянський десь пропав без вісти. Адвокат позовників Типел (Tipple) предложив судді копію нюйорської ґазети Таймса з вівтірка, 12. квітня, в котрій було поміщене оголошенне про ліцитацію хатньої обстанови Народного Дому на Шестій Вул. Оголошенне се говорило:

SHERIFFS' SALES.
HENRY BRADY
Sheriff's Auctioneer,
Sells at Public Auction.

Today, Tuesday, April 10th, 1928, at 11 o'clock in the forenoon, at No. 217 and 219 East Sixth Street, all the right, title and interest which the defendants, Ukrainian Home Association, Inc., and Ukrainian National Alliance of the City of New York had on February 29th, 1928, or at any time thereafter, of, in and to lot of stage scenary, bar fixtures, dishes, silverware, cooking utensils, 4 electric fans, 1 piano, 1 spotlight, 300 portable chairs, 16 large and 18 small tables, curtain, decorations, costumes, complete gymnasium equipment, 7 pool tables, 3 mirrors, candy stand, cigar stand, refrigerator, lunch fixtures, cash register, 4 malted milk machines, kitchen utensils, 2 filling cabinets, 62 school benches, desk, safe, typewriter and a lot of electrical fixtures. Terms cash.
Charles W. Culkin, Sheriff.
Herman Bernstein, Dep. Sheriff.

Суддя, побачивши се оголошенне, заявив, що він розправи на далі відкладати не буде.

Тепер адвокат п. Добрянського заявив, що він готов уступити від свого спротиву проти позву. Суддя казав адвокатом піти до судового клерка й подиктувати угоду на судовий приказ. Дня 11. квітня 1928. суддя Алфред Франкенталер підписав приказ, який на загал уволяє волю позовників. Після сього приказу секретар Народної Громади п. Іван Добрянський або якийсь другий урядник має до 5 днів по сьому приказі предложити правдиву лісту імен і адрес членів Народної Громади в 1921., 1922. та 1928. роках та що пан Добрянський або той другий урядник має підписати поклик на спеціяльний мітинг Української Народної Громади. Запросини на збори мають бути підписані до пять днів по одержанню сеї лісти членів. Запрошення на збори мають право вислати самі позовники. Приказ судді доручено Народній Громаді дня 14. квітня.

* * *

Тимчасом шерифівська ліцитація відбулася, як було оголошено в американських ґазетах. На ліцитацію зявилося кількоро купців, охочих купувати річи одинцем, але ліцитатор заявив, що все продається гуртом. Продано всі меблі Народного Дому за суму 400 долярів. Члени Народної Громади кажуть, що заряд Народного Дому подавав свого часу у своїх звітах, що сі меблі вартують 5,000 долярів.

* * *

Товариство Просвіта відбуло дня 1. квітня надзвичайні збори в справі Українського Народного Дому, в котрому Просвіта має морґедж. Збори скликано тому, бо пішли чутки, що заряд дому не платить належних процентів, ба навіть ходили чутки про якісь наближаючіся ліцитації.

Заряд Просвіти наняв галю в Народнім Домі та заряд Дому не дав Просвіті галі, де вона відбуває свої місячні збори, але другу галю, де за скляною перегородою находиться канцелярія Дому. Як тільки отворено збори Просвіти, в тій хвилі до канцелярії ввійшли дві постати, як видно було через темне скло, покрутилися якийсь час, а відтак одна з них зникла, а друга вернулася до дверий, замкнула їх голосно на ключ та пішла геть. Один з присутних членів Просвіти здивувався, де ділася друга постать. До того йому здавалося, що він зачув стогін за дверми. Щоби найти причину явища, він виліз на перегороду та поглянув у середину канцелярії. На долівці, канцелярії лежала людина, з лицем накритим хустиною. Член сейчас покликав других і показав їм, що він бачив. Як член крикнув, лютина зірвалася зі землі. Показалося, що се був п. Іван Марусевич, касієр Народного Дому. Члени Просвіти зрозуміли, що п. Марусевич не хорий; видно він зайшов туди, щоби підслухати, що будуть говорити на зборах.

П. Марусевич зірвався на ноги та давай утікати хильцем до дверий. Та другі йому забігли дорогу, забрали його до галі, на збори Просвіти та заставили його вислухати все, що члени зборів мали сказати про Народний Дім. Вони йому отверто розказали, що вони думають про заряд дому. Коли його спитали, що він має на се сказати, п. Марусевич, блідий як труп, не міг зі себе голосу добути. На закиди він не міг відповісти ні слова. Уряд Просвіти відпустив його відтак домів.

Він має час. — Панно Ірко, чи не схотілиби ви бути моєю жінкою?

— Алеж, пане, таж ми знаємося всього щойно чверть години!

— Ну то добре, підождім іще десять хвиль.

ФАРМИ!

ПРОДАМ ТАТНО свою фарму 100 акрів, коло Норвич, Конн., 5 мінут від фабрик, котрі роблять день і ніч і роботу можна дістати, в кождім разі; будинки, машини, поле, ліс, сад, ріка, став, 15 штук худоби, кури і свині. Ціна $5,000, готівки половину. Пишіть на адресу: 92-5

M. DUBEK,
P. O. Box 252, Versailles, Conn.
Tel. 1526—14 Norvich, Conn.

МАЮ НА СПРОДАЖ тано лоти в найкрасшім місци, всьо есть вже запроваджене, як: сури, газ, електрика і стріта, на Атинії при Пасайку. Маю дім також мурований 6 фам. з всіми улішеннями на Astoria, L. I., і більше можу показати; хто хоче може собі вибрати, який сам схоче. Приходіть або пишіть на адресу: 92,5,8

Rev. M. MARUSHCHAK,
343 — 35th St., 6. Ave., Astoria, L. I.

НА ПРОДАЖ ФАРМИ

Мала фарма на продаж з інвентарем. В. 73

Голоситися до:
MICHAEL SEDLAR,
R. D., Box 48, Hackettstown, N. J.

ПРОДАМ СВОЮ ФАРМУ по сій причині, що я осталася сама жінка 30 літ, продам дуже дешево. Голоситися до: 92-3

F. POSTEMSKY,
Box 67, Columbia, Conn.

НА ПРОДАЖ фарма 35 акрів, 16 чистої землі, а решта пасовиско і ліс, дім 7 кімнат, стайня, курники і другі забудовання, потрібна машинерія, інкубейтор на 800 курчат, кінь, корова, 300 курий; школа на фармі. Ціна $3,000, готівки $1,500. Голоситися до властителя 91-2

M. SAWARYN,
R. F. D. 3, Box 70, Colchester, Conn.

В ISELIN, N. J.

Корнеровий дім з трома лотами, пекарня і склеп, 3 покої на першім поверсі. Дім напроти кіно (Moving Picture).

Корнеровий дім на чотири кімнати з двома лотами. Оба доми на продаж по дуже низькій ціні. Властитель продає з причини виїзду. По близші інформації голоситись до: **A. P. Store, 113 Ave. A., New York, N. Y.** Phone Orchard 1667. 85—

НА ПРОДАЖ ДОМИ.

Доми по 5, 6 і 8 кімнат на продаж. Ціна від $5500, готівкою $250 а решта на сплати на пять літ. Пів милі до стації колійової.

Голоситися до
STEPHEN CHARCHAN,
85 E. 3d St., New York City,
Room A. 12. 90-95

ФАРМИ.

На продаж фарма 105 акрів, 70 орної землі, а 35 ліса і пасовиска, сад, ріка, дім 10 кімнат, 6 др. забудовань, 8 коров, 2 ялівки, 2 коні, 300 курий, 4 безроги, миля до фабричного міста і стації, все потрібне знарядя. Ціна $4,850, готівки $1,700.

Фарма 81 акрів, 55 орної, а решта ліс і пасовиско, велике озеро з рибою, можна їздити лодкою, дім 8 кімнат і 6 др. забудовань, 4 корови, 1 кінь, 150 курий, безроги, качки, знарядя, 2 милі до міста. Ціна $4,200, готівки $1,500.

Маємо ще більше малих і більших фарм у всіх сусідних околицях. Голоситися до Нотара 92-3

N. KRUGLAK,
161 Avenue A., New York City.

ПАТЕНТИ

BRYANT AND LOWRY

Registered Patent Attorneys,
310 VICTOR BUILDING,
WASHINGTON, D. C.

(Пишіть по Описи і Шкіци та гарно ілюстровану Патентову Книжку. Ми висилаємо, на жаданне, даром. Напишіть також над яким винаходом працюєте тепер і пришліть нам шкіц і опис до переглянення, щоб забезпечити ваші права сейчас.

Найбільші признання, умірковані ціни, скора обслуга, понад 25 літ практики. На ваші запити відповідаємо даром.

СПЕЦІЯЛЬНІ ВЕЛИКОДНІ РЕКОРДИ.

ЧАСТЬ 1. СТРАСТНА ПЯТНИЦЯ з виносом плащаниці, клепалом, калатавками і з всіми великодними піснями.

№ 940. ЧАСТЬ 2. ВЕЛИКА СУБОТА з піснями і як господині обмовляють одна другу за неудале спечення пасок.

ЧАСТЬ 3. ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ! Воскресеніє (Великдень) з обходом наоколо церкви, з церковними піснями, дзвонами, вистрілами з моздірів. Воістину воскресе!

№ 941. ЧАСТЬ 4. ГАЇГА З ПАСКАМИ ДО ДОМУ!

А-цю-а-цю, святи не святи, а воно, безроге, все лізе в болото! Веселе, забавне!

№ 942. ЧАСТЬ 5 І 6. ГАЇВКИ, так, як їх дівчата виводять в краю: з гусаком і круком. Всіх гаївок 20. (Зельман, Коструб, Жучок, Данчик, Галя, Воротар, Огірочки, Заїнка і т. д.) Веселе, забавне!

Всі свята виведені на рекорді так, як вони обходяться в старім краю. Всі народні великодні обичаї, сміхи, жарти. Всіх пісень, кромі бесіди, на тих трох рекордах близько 40. Еще не бувало!

70001F СОГЛАСНО ЗАСПІВАЙМО. ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Всі новисші рекорди 12-цалеві, найбільші, які робляться, кождий $1.25. З ними будете мати в своїй хаті цілу українську святочну церемонію: танці, забави, співи і т. п. Посилаємо на C. O. D. Пишіть по даровий катальог:

UKRAINIAN AMERICAN RECORD CO.
86 Second Ave., cor. 5th Street,
New York City.

ВІДОЗВА

ДО ОДНОСЕЛЬЧАН СЕЛА ГОЛГІЧ, ГАЛИЧИНА.

В селі Голгочах, підгаецького повіту, в Галичині, заходом Кооперативи вибудовано в 1926 р. Народний Дім, але з огляду на тяжкі обставини бракує грошей на викінченне будови. Тому на днях уряд читальні „Просвіта" і тов. „Сокіл" надіслав своїм односельчанам на руки підписаного щиру просьбу о поміч.

В листі згадується, що... „Кооператива минувших років була добре розвинена, та коли вороги побачили розвій нашої Кооперативи, зачали стращно атакувати і хотять її за всяку ціну знищити до тла... І колиб не ті лихварі, то наша Кооператива булаб в іншім стані і ми булиб в силі докінчити той, так нам дорогий Народний Дім. Тепер ми є примушені звертатись до своїх дорогих братів за помочю. Живем серед тяжких обставин. Коли й хотілиб зробити якусь збірку серед населення, то тяжко, бо нарід бідний..."

„Минувшого року — пишуть — дістали ми трохи грошей від ріжних осіб з Америки, котрі записані у нас в золотій книзі, і це буде спомин на все".

Просьбу підписали: Іван Ласий, Гриць Максимишин, Павло Лоїк, Никола Ящик і Петро Кліщ. Вони просять підписаного занятись збіркою і пересилкою жертв.

З причини, що Голгічане розсіяні одиницями по Америці і Канаді, шляхом оголошення в часописях подаю їм до відома сю просьбу о поміч і прошу відгукнутись на поклик наших родимців, як пристало людям доброї волі і щирого серця. Всі жертви прошу слати впрост до Голгіч на руки котрогобудь з висше названих осіб.

Українські часописи в Америці і Канаді зволять ласкаво подати сю просьбу на сторінках своїх газет.

Іван Щур.

ВІДОЗВА

до односельчан села Борок Малих, повіт Скалат, Галичина.

Дорогі родимці, брати та сестри! Вам відомо, що ми започаткували збірку на Український Народний Дім у згаданому селі, де мали би міститися наші культурні установи. Але ця збірка вже тягнеться від двох років і до цього часу Народного Дому не поставлено.

До цього часу ми були повинні скласти більшу суму як 115 долярів; наші односельчане мляво відгукуються на таку важну справу, яка не може чекати.

Сором нам, що ми не відчуваємо загальної національної потреби. Є ще між нами й такі, що нічого не зложили, хоч може й читали у „Свободі" нашу відозву. Дорогі браття та сестри! Не відкладаймо справи, а пішлім наші жертви! Відгукнімся зі своєю лептою і зробім свято Великодня нашим братам у Ріднім Краю дійсно Великим Днем.

Всі жертви шліть на адресу: Михайло Карась, 542 East School St., Woonsocket, R. I., або на мою: Андрій Швець, R. F. D. Box 35, Blackston, Mass.

Василь Швець.

Щирий. Тітка Ганна після трьох-літньої неприсутности знову прийшла у гостину. Ромко прибіг до тітки й каже:

— Цілую ручки, тітко!

— То ти мене пізнаєш іще? — дивується врадувана тітка — хоч ти тоді був іще такий маленький хлопчик?

— Я тебе не пізнав — каже Ромко, але ти маєш іще той-сам смішний капелюх, що й тоді.

НОВИНА НАД НОВИНАМИ!

ГАЛИЧИНА В ЖИВИХ ОБРАЗАХ (Мувінг Пікчерс)

НАЙНОВІЩІ КІНОМАТОГРАФІЧНІ ОБРАЗКИ З ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ В ГАЛИЧИНІ, ВКЛЮЧАЮЧИ ПОСЛІДНУ ПОВІНЬ, БУДУТЬ ВИСТАВЛЕНІ В СЛІДУЮЧИХ МІСЦЕВОСТЯХ:

HAZLETON, PA., НЕДІЛЯ, 22. КВІТНЯ, 1928.
B GRAND THEATRE, W. BROAD ST., HAZLETON, PA.
Початок в годині 7-мій вечером.

WILKES BARRE, PA., НЕДІЛЯ, 29. КВІТНЯ.
B STRAND THEATRE, коло Скверу, WILKES BARRE.
Перша вистава в годині 4-тій пополудни.
Друга вистава в годині 7-мій вечером.

McADOO, PA., НЕДІЛЯ, 6. МАЯ, 1928 РОКУ
B STRAND THEATRE, West Blaine Street, McADOO, PA.
Перша вистава в годині 4-тій пополудні.
Друга вистава в годині 7-мій вечером.

CHESTER, PA., НЕДІЛЯ, 13. МАЯ, 1928 Р.
B LYRIC THEATRE, CHESTER, PA.
Перша вистава в годині 3-тій пополудні.
Друга вистава в годині 6-тій вечером.

CLEVELAND, OHIO, СУБОТА І НЕДІЛЯ, 19-го і 20-го МАЯ
В ГАЛИ УКР. ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ
2280 West 11th Street, Cleveland, Ohio
Субота початок в годині 7-мій вечером.
Неділя початок в годині 2-гій і 5-тій пополудни і в годині 8-мій вечером.
Ці вистави влаштовуються заходом Тов. Івана Франка, відділ 334 Укр. Нар. Союза.

TORONTO, ONT., CANADA, НЕДІЛЯ І ПОНЕДІЛОК, 26-го і 28-го МАЯ, 1928 РОКУ.
Місце вистави оголоситься пізніше.

JOHNSTOWN, PA., НЕДІЛЯ, 10-го ЧЕРВНЯ, 1928 РОКУ.
В ГАЛИ УКР. ГР. КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ,
606 Maple Avenue, Johnstown, Pa.
Перша вистава в годині 4-тій пополудні.
Друга вистава в годині 7-мій вечером.

Сидячи вигідно в кріслі перед вашими очима появляться на екрані слідуючі сцени з рідного краю: Загальний вид міста Львова із Замкової Гори; Гора Князя Льва; Замкова Гора; українські інституції у Львові: Дім Товариства Просвіти; Українська Народня Торговля; Дім Українських Інвалідів; Український Національний Музей, де міститься посмертна маска Тараса Шевченка, котру також знято на фільм; директор музея — проф. Іларіон Свінціцький; Дім Українського Наук. Товариства імени Шевченка; Дім Лисенка; Волоська церква з Корняктівською вежою; катедра св. Юра; входова брама до катедри; святоюрська площа з крилошанськими будинками та палатою митрополита Шептицького; Могили та нагробні памятники визначних Українців у Львові: Могила Івана Франка, Маркіяна Шашкевича, Володимира Барвінського, Адама Коцка, Ольги Бесарабової; хата Івана Франка, де він жив і писав свої безсмертні твори. Дальше появляться перед вашими очима слідуючі сцени: чудові, розкішні поля, на котрих филюють достиглі жита, пшениці та ячмені, зеленіють коноплі, кукурудзи, бульби і т. и., женці в гарячий день при тяжкій роботі на полі — жнуть, вяжуть, зносять снопи і в полукіпки складають, відтак посідавши на стерні, їдять полуденок; женці ідуть дорогою, несуть сплетений вінець господарені. Селяни звожують снопи до стодоли, молотять, ріжуть січку, а жінки віють збіжжя решетом, мочуть коноплі, окіпають на терлицях коноплі, перуть шматтяна ріці, мелють на жорні, впехають крупи на ступі. Хлопчики-пастушки пасуть худобу на пасовиську, несуть сухі гільки з ліса, розкладають огонь та печуть кукурудзу, опісля вганяють та весело бавляться. В осени видно плугаторів на полі, орють ниву, засівають та заволочують. Побачите перед собою тисячу хлопців та дівчат, котрі виконують ріжні вправи на широкій леваді, дівчата в чудово вишитім українськім строю машерують та роблять вправи — любо дивитись на них. Всі хлопці в одностроях з топірцями в руках, аж душа зрадіє, коли подивитесь на їх вишколені вправи, це дійсне українське військо в Галичині. Також є репрезентовані лугові організації з інших повітів Галичини. Рогатинська повітова головна управа „Лугів". Воєнні руїни по містах, воєнні цвинтарі. Могила Українського Невідомого Жовніра, де що-року в час зелених свят збирається українська громада над могилою цього героя і віддає йому заслужену честь. Великі муровані українські народні доми по містах та селах: в Рогатині, Настасові, Буцневі та інших місцевостях. Маємо на фільмі також і села, а в них церкви; при одній церкві знято гаїлки бавлячихся хлопців та дівчат в часі великодних свят. Відтак слідують види страшної послідної повіні в Галичині. Залляті водою поля і села; в однім селі побачите, як хлопці і дівчата ідуть вздовж улицею на човні до крамниці за своїми потребами. Знимки з Української Львівської Театральної Групи; директор Йосиф Стадник, Іван Рубчак, Зофія Стадникова, Рудольф Залуцький, Поля Луковська, О. Неделко, І. Шевченківський, Климова, Стефа Стадниківна, С. Крижанівський, Ярема, Стадник, Залуцька. Побачите гру цих артистів в фрагментах слідуючих оперет: „Княжна Цирківка" Кальмена і „Запорожець за Дунаєм". Відтак слідує Український Наддніпрянський Театр. Артистки цьої групи виконали чудовий танець з драми „Маруся Богуславка". — Перевізний пором на Дністрі, приватні школи, релігійна процесія в день празника, сельський похорон, Гори Карпати, загальний вид міста Косова, відпуст в Косові — на ринку видно багато Гуцулів, котрі посходились з околичних селів. Торговля худобою в Косові, ріка Рибниця і водопад Гук; трьох веселих пастушків, один з них весело грає на сопілці. Ріка Черемош, котру знято на фільм недалеко Сокільської Гори. Сплави дарабів рікою Черемошем. До того побачите багато інших сцен, котрих ми не вичисляли. Така подорож по Галичині коштувала-б вас около 1000 долярів і пів року часу, а ви це все можете побачити на екрані коштом 50 центів протягом кількох годин.

Просимо українських громадян, проживаючих в ріжних місцевостях Злучених Держав Америки, котрі бажалиб улаштувати у своїй місцевости Виставу Живих Образів Галичини, щоби надсилали інформації такого змісту: 1) число Українців, проживаючих в даній місцевости; 2) відповідна театральна саля з оператором; 3) моральна поміч місцевих Товариств, — на адресу:

JACENTY & PANKIW, 586 GROVE ST., IRVINGTON, N. J.

Columbia

НАЙНОВІЙШІ УКРАЇНСЬКІ І РОСІЙСЬКІ РЕКОРДИ КОЛЮМБІЯ

САЛЬОМЕЯ КРУШЕЛЬНИЦЬКА, сопран.
27132F Вівці мої, вівці
Через сад виноград.

Е. Жуковський і Роза Красновська.
70008F Ярмарок в Бродах
Часть 1. і 2.

Український Хор Ліра:
27126F Ой, у лузі
Ой, у поли нивка

Кирстюк, тенор:
27127F Плотию уснув
Ангел вопіяше

Українська Орхестра П. Гуменюка:
27128F Заяць жених
Танець з. під Львова

Українська Орхестра:
27129F На сінокосі
Бандуристи

Д. Медовий:
27130F Така її доля
Карі очи

Українська орхестра П. Гуменюка, баритон Жуковський:
70007F Український бал ьв Америці (в двох частях).

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ, баритон, з акомп. орхестри.
27124 Спорт Американський
Історія з пирогами
Український Хор „Ліра" з аком. Орхестри
27125 Верховина
Де Дніпро Наш (нар. пісні)
27118F Ланцманка, ком. пісня
Погані часи.

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР І ОРХЕСТРА П. ГУМЕНЮКА.
27119F Вічний революціонер, Франко-Лисенко.
Ой зацвила черемшина.

ВОЛОДИМИР ДИЛОВ, бас в акомп. орхестри.
27120F Гуляв чумак на риночку.
Про дяка.

Д. МЕДОВ, тенор, в акомп. орхестри.
27121F Дивлюсь я на небо.
Взяв би я бандуру.

МИХ. ЗАЗУЛЯК, баритон:
27015F (На небі зірка.
(Всі разом співайте!
70000F (Бог Предвічний. аЧсть І.
(Бог Предвічний. Часть II.
70001F (Согласно співаймо.
(Христос Воскрес!
70003F (Отче Наш.
(Вірую.

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ, баріton.
27068F (Бог Натуру.
(Во Вифлеемі.
27069F (Ой там на Йордані.
(Щедрий Вечір нині.
27077F (Сійся, родися.
(Пішла мати на границю.

О. К. КИРСТЮК, баріton.
27127 Плотию уснув
Ангел вопіяще
70000F Бог Предвічний (в двох частях)
70001F Согласно заспіваймо
Христос Воскрес
70003F Отче наш
Вірую

МИХАЙЛО ЗАЗУЛЯК, баритон, з аком. орхестри:
27108F (Ой зійди, зійди, ясен місяцю
(Як почуєш в ночи.
27109F (Розлука, ти розлука
(Повій вітре на Вкраїну.

ВЕСЕЛІ ПОЛТАВЦІ.
27102F (Ой і весела до дому їду.

О. К. КІРСТЮК, баріton в акомп. органу і дзвонів.
27110F (Рождество Твое, Христе Боже наш, Різдв. пісня.
(Йордан, Різдв. пісня.
27103F (Кучерява Катерина.
Біду собі купила.

П. ГУМЕНЮК, сольо на скрипці.
27100F (Думка і коломийка
(Полька „Добуш"

ПАВЛО ГУМЕНЮК, сольо.
27098F („Гоп", вальц.
(Танець присюдя.

УКРАЇНСЬКА СІЧОВА ОРХЕСТРА СУРМА.
27122F На городі Сурма грає.
Марш Садовського.
27123F Аркан, гуцульський танець
Кучерява Катерина
27104F (На сінокосі, коломийка
Козак-тропак.

Евген Жуковський, баріton, з акомпан. орхестри.
27082F (Волокита.
(Лист з Краю.
27083F (Зрадниця.
(Що грубе, то добре
27080 (Полька Парубоцька
(Вальц Бандура
27090 (Молотник
(Змарнів я
27092F (Ой, не спиться, не лежиться
(Родимий Краю.

Жадайте повного катальога українських і російських рекордів. Пишіть або приходіть до нас. Пришліть спис рекордів, котрі хочете, а ми сейчас вишлемо їх вам за посліплатою (C. O. D.). Всі замовлення виконуємо скоро і ретельно. 24

UKRAINIAN AMERICAN RECORD CO.,
86 — 2ND AVENUE, COR. 5TH STREET, NEW YORK CITY
ФІЛІЯ: 2 WEST 32nd STREET, коло 5th Avenue, NEW YORK, N. Y.
ОТВОРЕНО ЦІЛИЙ ДЕНЬ І ВЕЧЕРАМИ.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читанне веде до просвіти. А просвіта — се сила. — Пишіть по найновійший цінник книжок.

ВДАВАЙТЕСЯ ДО
DR. ZINS СПЕЦІЯЛІСТИ

Помагаю скоро в нервових і шкірних недугах, хронічні нарости, загальне ослабленне, нирок, ревматизм, жолудок, внутрішні хороби та груди без ріжниці, як довго хоруєте, я можу помочи вам. Оплати умірковані. Оглядини пацієнта переводжу особисто.

Поради і оглядини даром.

DR. ZINS

Специяліста. Основ. 28 літ.
110 EAST 16th ST. N. Y.
межи 4th Ave. & Irvington Pl.
Денно 9—8 веч. Неділі: 9—4 попол.

DR. M. SMITH

Переніс свій офіс під ч.
53 E. 7th ST. (межи 1. а 2. Евнею)
NEW YORK, N. Y.
Урядові години: 9—10; 12—2; 6—8
Tel. Orchard 6072

СТЕФАН І. ЄВУСЯК
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга чесна і дешева. Достарчується автомобілі на весіля, хрестини і другі оказії. Удавайтесь до свого!

ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 1745
45 Prospect Av., Bayonne, N.J.
Telephone 540

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 42, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 22. квітня, в годині 2-ій попол., в сали Укр. Нар. Дому, 237 Hope Ave. Проситься всіх членів прибути на ці збори, привести хоч по одному новому членови та вирівнати свої вкладки. — Влод. Лелет, предс.; Вас. Микитин, писар.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Архист. Михаїла, від. 142, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 22. квітня, в год. 2.30 попол., в галі Укр. Нар. Дому, 214 Fulton St. Сей мітінг перенесений з причини свят. Проситься членів прибути, бо є важні справи до полагодження. Будемо принимати нових членів. — Ю. Шевчук, предс.; П. Остапчук, секр.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ ім. Б. Хмельницького, від. 245, повідомляє своїх членів і членкинь, що квартальний мітінг відбудеться дня 22. квітня в годині 2-ій пополудни в гали на 18 Woodlan St. Проситься членів прийти на сей мітінг, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — П. Лещук, предс.; М. Скоропад, кас.; П. Стадник, секр.

ШАНОВНІ ГРОМАДЯНИ!

З огляду цего, що тисячі майнерів і їх дітей знаходяться в голоді і холоді, Тов. „Жіноча Поміч" занялося збіркою убрання і харчів для тих, щоби помочи їм в крайній нужді.

ЗБІРКА УБРАННЯ І ХАРЧІВ буде ПРОДОВЖАТИСЬ до 25. квітня 1928 р. в церковній галі при Семій вулиці, Ню Йорк Сиґі, від 7. до 9. години вечером.

Просимо приносити убрання і харч всілякого рода, а ми постараємося відослати як найскорше.

Дякуємо згори за всяку поміч для майнерів і їх дітий і сподіємось, що ніхто не відкажеться від помочі в цій справі. 92-4

Комітет Жіночої Помочі.

ПОЗІР! ЧЕСТЕР, ПА.! ПОЗІР!

ЗА СТАРАНІЄМ ВІДДІЛУ СОЮЗА УКРАЇНОК

відограється представлення

НА ЧУЖІМ ШЛЯХУ

— або —

ЗІВЯЛА РОЖА

драма у 5-ох діях зі співами з життя наших Українців на американській земли, написала А. Рибакова.

відограє пані Рибакова з своїми аматорами

В НЕДІЛЮ, 22. КВІТНЯ 1928 Р.

Початок в годині 7-ій вечером.
В ГАЛИ ПРИ 2nd & WILSON ST., CHESTER, PA.

Вступ для старших 50 ц., діти 15 ц.

Честерські Українці і Українки!

Прийдіть на се представлення, воно є дуже поучаюче для нас і для нашої молодіжи. Прийдіть поможіть нам у нашій праці, щоби наші старання не пішли на дармо. 92

Комітет Союза Українок у Честер.

OLD GOLD ЖАРТИ

Мама (до малої донечки, котру післала до курника за яйцями): — Ну, щож, дорога, там не було яєць?

Мала дівчинка: — Не було, дорога мамцю, лишень ті, що курки вживають на „зразки".

— Чи ви справді ворожбит?

— Так, прошу.

— Я дуже перепрашаю вас, я не мав на гадці образити вас, тим, що я думав за вас.

Марія: — Говорять, що вона була стенограферкою заки віддалася.

Мюріел: — Як так, то тепер, видно, заміняла свою позицію.

Марія: — Як се?

Мюріел: — Тепер вона диктує.

...Принагідно — куріть Old Gold Цигаретки — Ані одного кашлю у цілому вагоні. В нашому часопису поміщуються Old Gold Цигареток комічні оголошеня славного картоніста Бріґс. Глядіть за ними... читайте їх і навчіться, що „в них нема кашлю в цілому вагоні".

КНИЖКА, ЯКА ПРИДАСТЬСЯ КОЖДОМУ.

ВСТУПНІ СЛОВА І ПРИНАГІДНІ МОВИ

СВІТСЬКОГО ЗМІСТУ.

Уложив о. М. Кінаш.

ЗМІСТ: Передне слово. Практичні вказівки для бесідників. Як уложити реферат? Слово при отворенню читальні. Слово при посвяченню сокільського прапора. Вступне слово на просвітнім вічу. Вступне слово на організаційнім вічу. Кінцеве слово на Шевченківськім концерті. Вступне слово на Шевченківськім концерті. Вступне слово на концерті на дохід воєнних сиріт. Вступне слово на концерті. Вступне слово на Шевченківськім концерті. Вступне слово на маніфестаційнім вічу. Заголошенне поминальниці за погибших у боротьбі з Поляками. Вступне слово на протестаційнім вічу. Привитанне Митрополита А. Шептицького. Вступне слово на демонстраційнім вічу. Промова на народнім вічу, в справі „Негайної помочі". Привитанне делегатів на Конгресі „Обєднання". Вступне слово при отворенню „Народного Дому". Промова на спільнім свяченім". Слово на литовськім вічу. Вступне слово на концерті в честь „Січових Делегатів". Вступне слово на Шевченківськім концерті. Слово на святі Першого Листопада. Вступне слово на Шевченківськім концерті. Слово з нагоди посвячення американського прапора. Слово на вічу в справі допомоги потерпівшим від повені. Вступне слово на обході в честь Маркіяна Шашкевича. Вступне слово на обході в честь Івана Франка. 81—

Ціна книжки з пересилкою 1 доляр.

Замовляти:
Rev. M. KINASH, 347 GRIER AVE., ELIZABETH, N. J.
— або —
„SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.
Замовляйте скоро, бо наклад дуже малий.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ДЯКО-УЧИТЕЛЬ пошукує посади при укр. гр.-кат. громаді. Знає провадити хор, уряджувати представлення і є добрим учителем дітий, голос приємний тенор; на жаданнє може виказатись добрим свідоцтвом. Посаду може обняти сейчас. Ласкаві зголошення прошу слати: **SVOBODA, W. P., Box 346, Jersey City, N. J.** 92-5

НА ПРОДАЖ ҐАЛЯНТЕРІЙНИЙ ШТОР,

бизнес вироблений, 25 літ в тій дільниці. Продається з причини, що я хочу вже вийти з того бизнесу. Голоситися: 91-2

KRAUT STORE,
201 Warren St., Jersey City, N. J.

ПОШУКУЮ СПІЛЬНИКА КРАВЦЯ самотного, інтерес вироблений, або спродам конеровий дім 7 кімнат, штор і гарадж. Ціна за все $7,500. Голоситися до: 92-4

F. FREDERICK,
518-20 Fairmount Ave., Phila, Pa.

АГЕНТИ — Ми започаткуємо вас в бизнесі і поможемо щоб вам успішно ішло. Нетреба ні капіталу ні знання. Вільні хвилі або весь час. Можете заробити $50—$100 тижнево. Пишіть Madison Products, 562 Broadway, New York. 210—

ДОБРА РОБОТА І ДОБРИЙ ЗАРОБОК.

Шукаючі за працею і добрим заробітком, як мущини так і женщини, зволять зголоситись до нашого бюра як найскорше.

З дальших околиць голоситься листовно, місцеві особисто кождого дня до 8-мої вечером. 87—

THE GLOBE SERVICE CORPORATION
30 East 7th Street, New York, N. Y.

ALEXANDER CHYLAK

АЛЕКСАНДЕР ХИЛЯК
УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ

полагоджує всякі справи правні чесно і совісно.

233 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.
Woolworth Bldg., Room 2234-2236.
Tel.: Whitehall 4798 and 4799.
Вечерами від год. 7 до 9 під ч.
340 EAST 17th STREET,
NEW YORK, N. Y.
81— **Tel. Stuyvesant 8936**

АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ

2300 WEST CHICAGO AVENUE,
CHICAGO, ILL.

Практикує у всіх судах; займається переглянанням абстрактів; виготовляє контракти купна і продажі; перепроваджує спадкові справи; полагоджує старокраєві, патентові і прочі справи. 191—

ДОКТОР В ФОРМІ ЛІЧНИЧОЇ ГЕРБАТИ ЗА ДОЛЯРА.

Чому маєте троїтися і тратити гроші, коли наша ЛІЧНИЧА ГЕРБАТА є о много помічнійша від всіх прочих.

Недуги жолудка, нестравність, біль голови, нервовість, гази, брак апетиту, безсонність і инші уступають по ужиттю нашої ЛІЧНИЧОЇ ГЕРБАТИ.

Долучіть до замовлення доляра, а ми вишлемо Вам відворотно ЛІЧНИЧУ ГЕРБАТУ. 87—

Єсли не вдоволені, гроші вертаєм.

CHARLES BARON,
307 East 18th Street, New York, N. Y.

Др. А. Л. СИЗАР,
Доктор і Хірург, Спеціяліст у всіх хоробах і операціях від очий, ух, носа і горла. Найновійша метода діягнози і курації.
127 E. 84th ST., NEW YORK, N. Y.
межи Park і Lexington Aves.
Години: 10. до 12. рано, 6. до 8. вечер.
Неділі 10. до 1. пополудни

АКУШЕРКА-МАСАЖИСТКА

Житомирського заведення породів і Київського Зайцевського шпиталя.
B. E. SHMULENSON,
271 E. Broadway, 1st fl., New York.
Tel. Orchard 8121
ПОРАДИ І ПОМІЧ.

НЕБЕЗПЕКА!
При першім захолодженню грудий натерайте їх з
Д-РА РІХТЕРА
Anchor Brand
PAIN-EXPELLER
Охоронний знак Reg. U. S. Pat. Office.
Дивіть, щоб на пачці був Anchor охоронний знак
Ціна 35 ц. і 70 ц. у аптиках, або пишіть впрост до лябораторії
F. AD. RICHTER & CO.
Berry & So. 5 Sts.
Brooklyn, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНЕМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568